

83732

25
№ 83732 / 2
22 / 25 35 2
52

ДЕКРЕТ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО
== ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ==

від 5-го грудня 1923 р.

Про пільги, права й обов'язки
незаможних селян.

40
Провірено
ДТВ 1923

ХАРКІВ

Друкарня „Червоний Маяк“ (б. ВУЦВК'а).

1923 р.

64

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА
на газету на 1924 рік на газету

"Селянська Правда"

Ц. К. К. П. (б) У. і В. Ц. К. Н. С.

на 12 місяців	на 6 місяців	на 3 місяці	на 1 місяць
9 карб.	4 карб. 50 к.	2 карб. 30 к.	80 коп.

(У золоті, по курсу дня передплати).
Для партійних та професійних організацій, військових частин, комнезамів, сельбудинків, хат-читалень, клубів, гуртків, окремих робітників, незаможних селян по надісланню відповідних посвідчень.

на 12 місяців	на 6 місяців	на 3 місяці	на 1 місяць
6 карб. 30 к.	2 карб. 70 к.	1 карб. 40 к.	50 коп.

(У золоті, го курсу дня передплати).
Льготна передплата приймається тільки в конторі газети "Сел. Пр."
Радянські установи, держоргани, сільські та міські й інші платять по загальній передплаті (не по льотній).

Харнів, вул. Лібнихта, 11.

V.N. Karazin Kharkiv National University

01093381

3

НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
№ 83732

309

Відбиток з газ. „Селянська Правда“ 28 XII 1923 р.
№ 150 (679). Зам. 5204.—10.000 прим.

енс

2

к
17

ДЕКРЕТ

Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету

від 5-го грудня 1923 року.

Про пільги, права й обов'язки незаможних селян.

Змінюючи й розширяючи закон «Про Комітети Незаможних Селян», що його затвердила 2-а Сесія IV-го скликання ВУЦВК у Відні 27-го травня 1922 року (Зб. Уз. за 1922 р., ч. 25, арт. 387) і доповнюючи постанову від 14 липня ц. р. «Про З'їзди, Комісії і Комітети Незаможного Селянства УСРР (Зб. Уз. 1923 р., ч. 27, арт. 400), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет ухвалює:

ЗАСАДИ.

Арт. I. Комітети Незаможних Селян, це є організації незаможного селянства державного значіння.

Як організація незаможного селянства, КНС користується певними, в законі встановленими, правами й обов'язками.

Відповідні обов'язки й права встановлені в цьому законі і для колективів, що об'єднують поодиноких членів Комнезамів, а також для поодиноких членів КНС.

Арт. II. До складу КНС можуть вступати:

а) селяне та селянки безземельні, малоземельні, що не можуть прогодуватися з свого господарства і примушені найматися;

б) учасники колективних господарств,

в) селяне й селянки, що не можуть задоволити потреб родини на те, що дає їм господарство, через що вони мусять звертатися до підсобних заробітків і промислів.

Арт. III. Брати участь у Комітетах Незаможних селян не мають права:

а) капіталісти, колишні поміщики, орендарі й управителі маєтків чи фабрично-заводських підприємств, колишні і теперешні володарі млинів і круподерок, б) куркулі, в) особи, що вживають чужої праці з метою визиску, г) особи, що живуть чи жили з нетрудового прибутку (відсотки з капіталу, майна, торгівлі, то-що), д) спекулянти, перекупці, е) приватні купці, крамарі, господарі заїздних дворів, шингарі, корчмарі, торгові й комерційні посередники, що мали такі справи в минулому, або мають тепер, ж) особи, що служили в царській, гетьманській, петлюрівській, денікинській, врангелівській поліції, жандармерії, охороні і взагалі агенти білої влади, з) особи, що зловмисне не виконують податків і постанов уряду, і) особи, що виробляють і продають горілку й самогон, к) особи, що їх судили за карні злочини, які перебувають під слідством, або засуджені Радянським судом, л) попи, ксьондзи, равни, пастори, вчителі і, взагалі, духовницькі особи всіх церков і релігійних культів, м) душевнохворі, що знаходяться під опікою.

Арт. IV. Особи, що не мають права вступати в Комітети, але всеж-таки вступили, негайно виключаються і віддаються під суд.

ПРО ПРАВА Й ПІЛЬГИ ОБ'ЄДНАННІВ НЕЗАМОЖНИХ СЕЛЯН І ПОДИНОКИХ ЧЛЕНІВ КНС.

Арт. V. Визнаючи, що основне завдання держави що-до незаможних селян є піднесення гос-

подарства незаможників і вважаючи на величезні труднощі, звязані з здійсненням цього завдання через брак у держави коштів для підтримання господарства сотен тисяч незаможних, а також через труднощі в боротьбі окремого незаможн. господ. з куркульською за-
 посілістю—головну увагу звернуто на те, щоб підтримати всі об'єднання незаможників. Тим-
 то всі, передбачені в цьому законі, пільги, кредити й позички належить дати передовсім господарським об'єднанням незаможників і тільки задовольнивши їх, можна робити це й для поодиноких незаможників.

Арт. VI. Об'єднаннями Незаможних селян називається Комітети Незаможних Селян, колективні господарства, артільі, с.-г. кооперативи незаможних селян, об'єднання незаможних селян для громадської оранки, об'єднання незаможних селян для часткового громадського шлодозміну на землях, виділених при внутрішньому сільському землеустрою в суміжньо-смугові або групові ділянки, товариства незаможних селян для збуту, закупівлі, то-що.

Арт. VII. Ухвалюється за обов'язок усім радянським установам і службовим особам, керуючися зазначеними міркуваннями, переводити в життя нижчеподані права, пільги й переваги, надані об'єднанням незаможних селян і поодиноким членам КНС.

А. У справі землеустрою.

1. Одержання в землеустрійному порядку землі з державного земельного, запасного фондів (Зб. Уз. за 1922 р., ч. 51, арт. 750 Зем. Кодексу) передовсім об'єднаннями незаможних селян і в належних випадках поодинокими незаможними селянами.

2. Вселяка допомога з боку земорганів в справі задоволення потреб об'єднаннів незаможного селянства що-до землеустрію і залучення цих справ у першу чергу до плану землеустрійних робіт.

3. Позачергове переведення землеустрійних робіт в справі виділення землі для незаможницьких колективів, як старих, так і тих, що оце організуються.

4. Закріплення за сільсько-господарськими колективами з незаможних селян без ніякої орендної або будь-якої оплати вселякої худоби, реманенту й господарських будівель для житла, одержаних під час ліквідації поміщицького або куркулячого землеволодіння.

5. Виділення землі в одній околишній межі для колективів із незаможників, незалежно від згоди на те решти членів громади.

6. Одержання об'єднаннями незаможних селян при землеустрію відібраної землеустрійними комісіями земельної зайвини, що більша устанвленої законом трудової норми.

7. Одержання об'єднаннями незаможних селян сільсько-господарського знаряддя на пільгових умовах із спеціального фонду.

8. Одержання на пільгових умовах об'єднаннями незаможних селян будівельного й лісового матеріалу з спеціальних лісових запасів і право пільгового попасу на призначених для попасів лісових площах.

9. Безплатна агрономична допомога об'єднанням незаможних селян.

10. Переважне право на переселення з району малоземельного в порядку планового переселення на землі колонізаційного фонду України.

11. Пільгове одержання об'єднаннями незаможних селян насіннєвої позики з спеціальних фондів.

12. Постійна планемірна допомога й пільги об'єднанням незаможних селян із продукційних кредитів через Сільсько-Господарський Банк і Губерніяльні Товариства Сільсько-Господарського Кредиту.

13. Пільгове користування сільсько-господарським знаряддям із прокатних пунктів.

14. Переважна подача вселяжкої ветеринарної допомоги для худоби незаможників.

Б. У справі кредиту.

1. Переважне одержання об'єднаннями незаможних селян сільсько-господарського кредиту як взагалі з виділених державою коштів, так і з спеціально заброньованих для зазначеної мети 500.000 крб. золотом.

2. Одержання об'єднаннями незаможного селянства від земорганів, через місцеві організації сільсько-господарського кредиту, хліборобських машин і знаряддя на пільгових умовах у кредит.

3. Одержання спеціального кредиту об'єднаннями незаможного селянства на землеустрійні й інші продукційні роботи з сум, що спеціально для цього виділила держава.

4. Одержання об'єднаннями незаможних селян пільгової насіннєвої позики від держави.

5. Пільгове кредитування господарських об'єднань незаможних селян на землеустрійні роботи з спеціально виділених урядом коштів.

6. Надання пільг нарівні з робітниками щодо передплати на облігації виграшної й хлібної позики.

В. У справі лісового господарства.

1. Одержання об'єднаннями незаможних селян від держави на пільгових умовах лісових матеріалів і палива в порядку, встановленому спеціальними правилами, а також переважне право на попас худоби в лісових місцинах згідно з законами, що мають чинність.

Г. У справі оренди мастиків.

1. Переважне одержання в користування об'єднаннями незаможних селян державних земельних господарств.

2. Першочергова здача об'єднанням незаможних селян в оренду лісових місцевин, луків, ріллі, то-що, на пільгових умовах.

3. Надання господарським об'єднанням незаможних селян (артілям, то-що) таких пільгових умов при одержанні ними в оренду промислових підприємств сільсько-господарського й місцевого значіння, що знаходяться у віданні ВРНГ (Всеукраїнської Ради Народнього Господарства) та її місцевих органів, щоб продукційність підприємства не підупала, а всебічно розвивалася:

а) зменшення господарським об'єднанням незаможних селян орендної платні на 50% проти її звичайного торгового розміру; коли орендну плату встановлено не грошми, а натурою, то й на цю платню робиться та ж відповідна знижка.

б) Розстрочення орендної платні господарським об'єднанням незам. селян.

в) Передання державних замовлень підприємствам, що їх орендують господарські об'єднання незаможного селянства.

г) Передання господарським об'єднанням незаможних селян на пільгових умовах сировини,

палива й матеріалів, що є на орендованих ними підприємствах, на підставах зазначених у договорі про оренду.

Д. В освітній справі.

1. Організація відповідних ячеек комнезамів у вищих школах.

2. Переважне право участі й впливу, а також і використання всіх Сельбудинків, хатчиталень і інших культурно-освітніх установ (арт. арт. 644, 649, 651, 652 Кодексу Законів про Народню Освіту).

3. Переважне, нарівні з робітниками міст, користування всіма засобами до виховання і освіти, що дає держава. Переважне право вступу, поряд із робітниками, в усі державні шкільно-виховальні установи, а також і безплатне навчання в них (§ 18 Основ. Положен. Кодексу Закона про Народню Освіту УСРР).

4. Для надання дійсної можливості вчитися, переважне, поряд із робітниками, одержання державних і інших стипендій і взагалі встановлених шльг соціального забезпечення під час перебуванн в школі (§ 11 Основн. Полож. і арт. арт. 118, 127 і 412—415 Кодексу Зак. про Народню Освіту УСРР).

5. Для полехшення навчання—переважне й шльгове одержання підручників і шкільного приладдя (арт. 121 Кодексу).

6. Для входження в усі шкільно-виховальні установи й недопущення захоплення їх куркулчим елементом—право брати участь у шкільних Радах, Комітетах і Комісіях як постійних, так і тимчасових (арт. арт. 327, 437, 398, 505, 544 Кодексу Зак. про Народню Освіту).

7. Ліквідація неписьменности серед незаможників у першу чергу перед рештою сільської людности (арт. 710 Кодексу Зак. про Народню Освіту).

Е. У справі лікування і піклування.

1. Переважне користування вселякою медичною допомогою в усіх державних лікарнях і медичних установах.

2. Переважне піклування з боку органів соціального забезпечення.

Ж. У справі фінансових пільг.

1. Звільнення від гербового збору комітетів незаможних селян.

2. Звільнення незаможників з присуду суду на підставі неспроможности від зборів на прибуток Республіки, встановлених Наркомісаріяттом Юстиції за судові справи: 1) Судового збору, 2) Аркушового збору, 3) Збору за судово-виконавчу чинність.

3. Зменшення для незаможного селянства районного збору до 15 копійок.

З. У справі організації сільсько-господарських колективів.

1. Всебічна допомога всіх органів і агентів Радянської Влади справі об'єднання незаможного селянства в колективні господарства, з тим, щоб таку допомогу було введено до плану діяльности кожного господарського Наркомату.

2. Надання сільсько-господарським колективам незаможних селян усіх господарських прав, пільг і переваг, що їх закон надає для всього незаможного селянства.

3. Непохитність права сільсько-господарських колективів незаможних селян на землі й

сільсько-господарські місцевини, відведені їм на підставі постанови від 2-го березня 1921 року «Про закріплення землекористування» (Зб. Уз. за 1921 р., № 3, арт. 94).

4. Перевага колективам незаможних селян перед усіма формами с.-г. кооперації, в справі використання наданих законом с.-г. кооперації прав, пільг і переваг.

5. Переважність об'єднаних у колективи незаможних селян, перед рештою незаможних селян, у справі використання наданих цим декретом для незаможних селян прав, пільг і переваг.

І. У справі участі незаможного селянства в радянському будівництві.

1. Участь через представників Комітету Незаможних Селян на засіданнях Рад і Виконкомів (районових, округових) з дорадчим голосом.

2. Пропонування через Комітети Незаможних Селян кандидатур добре підготовлених і активних членів на відповідальні посади у Сільрадах і Райвиконкомах, повідомляючи про таких особ Повітвиконкоми.

3. Всі представники цивільної і військової влади повинні давати на загальних зборах незаселян і на засіданнях президій КНС пояснення про політику Республіки та про діяльність і проекти радянських органів, коли КНС того вимагатимуть.

4. Участь, через представників Комітетів Незаможних Селян, на спільних засіданнях із Сільрадами та Райвиконкомами, щоб досягнути дійсного зв'язку й контакту в праці між Комітетами Незаможних Селян. Сільрадами та Райвиконкомами.

5. Переважне одержання, поряд із робітниками, посад у всіх радянських установах, Червоній Армії, Міліції і лісовій охороні.

6. Переважна участь, поряд із робітниками, в усіх радянських представницьких установах, Радах, Викопкомах, вселяких комісіях і т. п., а також найширша участь у Радянському будівництві в усіх його галузях.

7. Озброєне підтримання Міліції, Червоної Армії й усіх органів Радянської Влади.

ПРО ОБОВ'ЯЗКИ ОБ'ЄДНАННІВ НЕЗАМОЖНИХ СЕЛЯН І ПОДИНОКИХ ЧЛЕНІВ К.Н.С.

Арт. VІІІ. На Об'єднання Незаможних Селян і поодиноких членів КНС покладаються обов'язки:

А. У справі боротьби з контр-революцією.

1. Боротися словом і ділом Радянську Владу й селянську голоту від усіх внутрішніх і зовнішніх ворогів.

2. Поряд з робітниками міст і робітниками й селянами цілого світу боротися з міжнародними хижакими—імперіялістами й контр-революціонерами.

3. Проводити нещадну боротьбу з незаконним капіталістичним визискуванням на селі, не дозволяючи куркулям захопити владу.

4. Доводити до відома вищих Радянських Органів, аж до Центрального Виконавчого Комітету й Ради Народніх Комісарів, через своїх ходаків, делегації і инш. про незаконні і неправильні вчинки представників Радянської влади, про утиски, зловживання й злочинства, хто-б їх не робив, а також подавати екарги районним, округовим і губерніяльним цент-

рам на постанови й вчинки місцевих органів Радянської Влади.

5. Боронити політичні й економічні інтереси голоти, виявляти волю, бажання й потреби села через організацію своїх сільських зборів, районових, округових, губерніяльних і Всеукраїнських З'їздів.

6. Захищати економічні й культурні інтереси незаможної молоді, притягати її до біжучої праці Комітетів, щоб підготувати з лав незаможної молоді активних борців і будівників Радянської Держави.

7. Притягти селянку-робітницю до справ господарського будівництва й політичного управління державою, збільшуючи, таким чином, число оборонців Радянської Влади.

Б. У справі охорони ладу.

1. Чинити всебічну допомогу цивільним і військовим органам Радянської Влади при виконанні ними їхніх обов'язків, підтримуючи всіма силами твердий революційний лад, охороняючи життя й безпечність голоти й їхнє майно.

2. Піклуватися про цілість добра Республіки, Радянського Господарства, лісів, садів, громадських будинків, шкіл, бібліотек, млинів, заводів, фабрик, досвідних станцій і полів, припускних і прокатних пунктів і т. и.

3. Доглядати за тим, щоб у виборні органи не увіходили куржулі й інші особи, що не мають, згідно з Конституцією, права виборів.

4. негайно повідомляти органи Радянської Влади про всілякі ворожі виступи й про підготування до змов і заклотів.

5. Наглядати, щоб ніхто з селян не преховував бандитів, не подавав їм матеріальної до-

помоги хлібом, підводами й інше, виказуючи про сховачів і допоміжників бандитів судовій владі.

6. Брати участь у формуванні кадрів міліції й лісової охорони.

7. Проводити рішучу боротьбу з самогонкою, вживаючи заходів до викриття винних і повідомляти про них органи влади.

В. У справі землеустрою.

1. Всебічно сприяти найскорішому закінченню землеустрійних робіт.

2. Ведучи перед у справі утворення колективних господарств, словом і ділом поширювати справу колективізації, як найкориснішу форму господарства, пояснюючи і всю недоцільність і шкоду від виділення з сільських громад груп незаможного селянства на хутори, відруби й оселі, бо це тільки ослаблює організацію незаможного селянства й зменшує його політичний і господарський вплив на решту членів громади; організувати зразкові форми колективного господарства.

3. Допомогати обсаженню лісом непридатних для сільсько-господарської обробки земель, насаженню й зберіганню лісів, організувати лісорозробні артілі й інше.

4. Допомогати Держорганам в справі переведення заходів що-до відновлення сільського господарства, зокрема, вести перед в справі робіт що-до меліорації, лісорозведення, закріплення пісків і ярів і, у згоді з відповідними законами, брати участь і сприяти мобілізації населення для цієї мети.

5. Доглядати за додержанням законів про оренду земель на селі.

6. Допомогати державі в справі здавання в оренду державного земельного майна, вказувати на найбільш вигідних орендарів і наглядати за точним виконанням договірних з державою умов.

7. Увіходити на місцях у тісний зв'язок з Робітничими Комітетами Радгоспів для широкого освідомлення селян про значіння та ролю Радгоспів у справі поліпшення всього сільського господарства і збільшення культурно-господарських знаннів селянства.

Г. У справі господарського будівництва.

1. Всебічно допомогати і вести перед у справі впорядкування й поліпшення електричних установок на селі та вживання електрики в сільському господарстві і брати активну участь в організації Товариств з обмеженою відповідальністю, що-до електрифікації села.

2. Організувати товариства для виготовлення й поладження сільсько-господарських знаряддів і машин, а також сільсько-господарські посередницькі Товариства для колективного збуту продуктів сільського господарства на внутрішньому й зовнішньому ринках, дотримуючись правил, встановлених для внутрішньої й зовнішньої торгівлі державних установ і підприємств.

3. Брати активну участь в справі організації сільсько-господарського кредиту, купуючи на пільгових умовах паї кредитових товариств і беручи активну участь у сільсько-господарській кооперації; також агітувати за втягнення середняків до товариства сільсько-господарського кредиту.

4. Брати активну участь у всіх формах кооперації, наглядаючи за її роботою й прямо-

точі до опанування нею в інтересах незаможного селянства.

Д. У податкових справах.

1. Брати участь у всіх місцевих відповідних органах, не виключаючи і губерніяльних органів, при вироблюванні ними господарського й технічного плану, що-до приймання, переходу, перероблення, перевозки продуктів, одержаних від населення, а також наглядати на місцях за правильним переведенням цього плану в життя.

2. Всіма засобами допомогати органам уряду в справі збору єдиного сільсько-господарського податку, в справі боротьби зі зловживаннями, як одиночного, так і масового характеру, під час збору податків.

3. Доглядати за стяганням грошових зборів і податків на місцеві потреби, а також намічати з свого складу кандидатів на посади місцевих зборів і волосних фінансових агентів.

Е. У справі відомства державного Контролю.

1. Прямувати до того, щоб наблизити селян до Радянського Будівництва і до справ державного управління через участь в роботах Робітничо-Селянської Державної Інспекції, в ревізії й обслідуваннях Радянських установ на селі й місті.

Ж. У справі юстиції.

1. Брати участь у складанні списків кандидатів на виборчі судові посади.

2. Вживати заходів до захисту інтересів незаможного селянства на суді, як в справах цивільних, так і в справах карних.

3. Допомогати судовим органам у справах викриття злочинів і виказу злочинців на суді.

3. У справі Червоної Армії.

1. Допомогати будівництву Червоної Армії всіма силами, зокрема через прийняття й виконання шефських обов'язків над частинами Червоної Армії.

2. Допомогати будівництву Червоної Повітряної й Морської флоти, а також організувати серед незаможного селянства збори матеріяльних коштів на організацію червоних озброєних сил.

3. Допомогати всіма заходами формуванню міліційних частин і доглядати, щоб у селах ні хто не ухилився від явки до війська.

4. Допомогати переведенню загального військового навчання на місцях.

5. Підтримувати через Комнезами й Комітети взаємодопомоги на селі родини своїх односельчан, що пішли до Армії, так матеріяльно, як і робочою силою.

І. У справі освіти.

1. Брати участь в Педагогічних Радах і Комісіях, брати участь в організації нових трудових шкілах, садків і дитячих будинків на селі.

2. Допомогати переведенню заходів в справі ремонту й постачання палива шкільно-виховальним установам, так Соцвиху, як і Профосвіти, що є на селі.

3. Допомогати наділенню шкіл, дитячих будинків потрібною землею, інвентарем і допомогати їм у справі переведення засівної кампанії (арт. арт. 109, 105 Кодексу Законів про Народню Освіту).

4. Брати участь у прийомних комісіях з тим, щоб у першу чергу туди увійшли діти про-

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА К.Д.У.

Ізд. № _____

летарів селянської голоти (арт. арт. 372, 398, 437 і 505 Кодексу Законів про Народню Освіту).

5. Брати участь у комісіях у справі звільнення від платні за навчання та в справі прийняття учнів-незаможників на державне забезпечення.

6. Доглядати за охороною беспритульних дітей, так в дитячих установах, як і за тими, що перебувають по-за ними й за тими, що пропонує місцеве селянство.

7. Проводити договірну кампанію що-до утримання сільськими громадами вже існуючих шкіл і відкриття нових.

8. Уважно наглядати за роботою вчителів і всебічно підтримувати тих з них, що щиро працюють на користь трудящих.

9. Допомогати заснуванню сільських і волосних стипендій в школах Профосвіти на умовах, щоб стипендіяти, після закінчення курсу певний час працювали в тому селі, чи волости що його підтримувало.

10. Виявляти найбільшу самостійність у справі освітньої роботи, вилучаючи зі складу Комітету того, хто не буде активним учасником будь-якого освітнього товариства чи установи.

11. Організувати широку кампанію передплати книг і газет, щоб не було села, де-б селянин не міг одержати потрібну йому книжку з сільської бібліотеки, щоб не було незаможника, який не читав би газети.

12. Щоб найбільш забезпечити політичний вплив незаможного селянства на сільське

життя. Незаможне селянство мусить боротися проти навчання в дусі національних свар, нетлюрівщини та протиеврейства, а так само боротися з неписьменністю, неввічливістю і забобонами, доглядаючи, щоб у школах не мали впливу поміщики, капіталісти, куркулі та духівництво і щоб не викладались релігійні навчання.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету **Петровський.**

Секретар ВУЦВК'у **Ермощенко.**

м. Харків, 5-го грудня 1923 р.

